

Loe 3. lk

Puiduettevõtetes ja kutseõppeasutuses nähti nii olevikku kui tulevikku.

Loe 4. lk

Muusikaline lehvitus lahkuvale suvele.

Loe järgmisest Koidust

SA Põlvamaa Arenduskeskus käivitab maakonna külade arengukavade projekti.

Nr 101

Teisipäev, 6. september 2011

Hind 0,51 eurot (7,98 krooni)

Koit

Põlvamaa ajaleht

Koidu tellimishind üheks kuuks 2011. aastal on 5,70 eurot (89,19 krooni)

Koidula piirijaama laulsid lahti Zetod

Mati Määrits
mati@polvakoit.ee

«Aga nüüd on Koidulas piirijaam, uhke on ka raudteejaam,» laulis ansambel Zetod koos Värska leelonaistega laupäeval siinse kandi sajandi ehituse avamisel.

Aare Plaki fotod

Lindi Koidula raudteepiirijaama avamisel lõikasid läbi president Toomas Hendrik Ilves, Euroopa Komisjoni asepresident Siim Kallas, peaminister Andrus Ansip, minister Juhan Parts ning Eesti Raudtee ja Riigi Kinnisvara AS-i juhid Kaido Simmermann ja Jaak Saarniit.

«Eestlasena, Eesti Vabariigi kodanikuna on tõeliselt uhke tunne osaleda sedavõrd uhke ehitise avatseremoonial,» rõhutas Euroopa Komisjoni asepresident, transpordivolinik Siim Kallas. «Maailma kaubavahetus üha kasvab ning vajab erinevaid teid. Raudtee annab igal juhul kindlustunde.»

Euroopa praktika näitab seda, et kõik transpordiobjektid ja -teed hakkavad elama oma elu igal juhul, andes tööhõivet ja tulusid kõikidele ümbritsevatele piirkondadele, lisas transpordivolinik Koidule antud lühiintervjuus.

President Toomas Hendrik Ilvese sõnul muudab Koidula raudteepiiripunkt - Eesti suurim investeering taristusse - piiriületuse hõlpsamaks nii kaupadele kui ka inimestele ning leevendab pingeid, mida me Euroopa Liidu välispiiril täna näeme. Riigipea nimetas raudteepiiripunkti valmimist sammuks kiiruse ja paindlikkuse suunas: «Kiired ühendused on hädavajalikud, et olla tänapäeval edukas. Olles Euroopas, peame olema hästi ühendatud ka oma naabritega, et inimesed ja kaubad saaksid liikuda takistusteta.»

Majandus- ja kommunikatsiooniminister Juhan Parts tänas teiste hulgas Värska ja Meremäe valda, kes on andnud viimase kümne aasta jooksul vastvalminud taristusse uskumatult palju energiat ja ressursse.

Koidule antud intervjuus pidas Juhan Parts eriti oluliseks, et suudaksime seda investeeringut maksimaalselt rakendada. «Sellise infrastruktuuri rakendamine nõuab meie kõigi ühist tööd. Suurem osa siitkaudu liikuvast kaubast liigub paratamatult Eestist edasi - Skandinaaviasse, Saksamaale jm. Me ei ole kuhugi maha visanud mõtet töötada Kasahhi, Hiina ja teiste riikidega. Ka siinne raudtee pakub neile ühte võimalust siseneda Euroopa Liidu turule. Kui selleks vajalikku infrastruktuuri ei ole, ei oleks ka millestki rääkida.

Sajandi ehitus

Mis puudutab reisijaliiklust, siis heameel on selle üle, et reisirong sõidab nüüd Oravalt vähemalt Koidulani. Ma väga loodan, et kunagi hakkab siit läbi käima ka Peterburi-Riia rong. Reisirongiliikluse taastamine Võru ja Valga suunal nõuab raudtee kordategemist. Kui tulevad uued reisirongid, sõltub uute liinide avamine vajadusest. Lähema aasta-kahe jooksul see veel aktuaalne ei ole, aga ühistranspordi arengukavas aastani 2020 on see kindlasti üks küsimus, millele tuleb vastata.»

Ligi 300 külalist, teiste hulgas Toomas Hendrik Ilves ja Siim Kallas, saabusid Koidulasse erirongiga.

Tallinna sadamas on Partsi ütlusel lõpetamisel uus konteinerterminal. Plaanis on see rajada ka Sillamäe sadamasse. «Kõik see viitabki kaubavedude mitmekesistamisele - et tuleb lisaks idast tulevale toorainele ka midagi muud juurde leida.»

Pall on transiidimeeste väravas

RKAS-i juht Jaak Saarniit peab Koidula raudteepiirijaama väga suure potentsiaaliga rajatiseks. «Reisijate liikluseks on rahvusvahelised tsoonid. Muu hulgas saab siin tollida toidukaupu, mida Narvas või Tartus polnud seni võimalik teha. Nüüd on pall transiidimeeste väravas - meelitage Soomest, Lätist, Leedust jm siia kaubavoogusid!»

RKAS on end kümne aastaga tõestanud

Riigi Kinnisvara AS-i (RKAS) juhatuse esimees Jaak Saarniit võis külaliste lahkumise järel uhkusega tunnistada, et firma on viimase kümne aastaga ehitanud üsna suuri objekte. «Korda on saanud koolid, valminud Viru vangla ja nüüd siis Koidula.»

Kõige emotsionaalsem ajajärk ehituse käigus olid Saarniidu tagasivaatel aastad 2005-2007, mil jaama jaoks oli tarvis võõrandada sada hektarit maad. «Siis küll karjuti üksteise peale, advokaadid selgitasid inimestele kultuurimajas asjade seisu. Osa maid ju ka sundvõõrandati. Maa tollast turuhinda vaadates tundub nüüd küll, et emotsioone oli rohkem, kui asi seda väärt oli. Jäid ju valdavalt kõik lõpuks rahule.»

Looduse ümberkujundamisel proovisid ehitajad anda võimalikult palju tööd ka kohalikele – kuid selgus, et siinsete traktorite jaoks osutusid saviga läbi kasvanud liivakoormad liiga raskeks. «Siin on kasutatud väga kaasaegset ehitustehnoloogiat ja transpordivahendeid. Korraga oli sajal hektaril mitusada ehitajat platsil ja suuri töövõtjaid kuni seitse.»

Teised lehed

Arheoloogid lõpetavad Salme ekspeditsiooni kurva tundega

Salme muinaslaevade kolme aasta väljakaevamiste ekspeditsioonid on lõppenud. Arheoloogiadoktor Jüri Peetsi hinnangul leiupaigas suure tõenäosusega rohkem laevu maapõues peidus pole ja välitööd on tehtud.

«Pakime asju kokku, ajame augu kinni ja lahkume. Arheoloogiliste väljakaevamiste lõpud on alati kurvad seetõttu, et suve jooksul pintsli ja lusikaga välja kaabitud koha lükkad lihtsalt kopaga kokku ja ongi asi lõpetatud. See teeb väga kurvaks,» neelatas Peets asjast **Meie Maale** rääkides. Samal päeval korjati paadineetide rivid kaevendist kokku, misjärel jäi veel leiupaik kinni ajada ja tasandada.

Peets võrdles välitöödel tehtut õite korjamisega, suurem töö seisab ees laboratooriumis. «Kuna nüüd tuleb kolme aasta töö kokku viia, siis teha on palju, lausus ta, lisades, et vajadusel kaasatakse ka välismaa eksperte.

Reedel võtsid teadlased Salmelt veel pinnaseproove ja kõik tunnused näitavad, et suurem laev oli siiski purjelaev. «Pigem on see purje- kui sõudelaev. Kuid enne kui põhjalik analüüs on tehtud, ei julge sajaprotsendilise kindlusega öelda,» rääkis arheoloogiadoktor.

Lapsed tegid Türil telesaadet

Järva Teataja andmeil töötas Eesti Ringhäälingumuuseumis 1.-3. septembrini koolijütside telestuudio, kus valmisid telesaated esimesest koolipäevast.

Misso kooli astus kolm aabitsalast

Selle kevade 25. aprillil kirjutas Vastseliina Gümnaasiumi saalis küpsuskirjandit 47 abiturienti, neist 11 Misso Keskkoolist. Need noored olid Misso Keskkooli viimase, 42. lennu abituriendid, viimased küpsuskirjandi kirjutajad, sest tänavusest sügisest Misso Keskkooli enam ei ole.

Õpilaste vähesuse tõttu alustas kuu aja eest tööd Misso Kool. See moodustati Misso Keskkooli põhikooli osa ja Misso lasteaia Krõll ühendamisel. Ka õpilaskodu jätkab kooli juures tegutsemist. Ühendatud asutuse direktoriks valiti konkursil senine direktor Ere Käis, võib lugeda **Võrumaa Teatajast**.

1. septembril helises Misso Kooli saalis nagu ikka koolialguse kell ja saali kogunes õpilaspere, mis tänavu on 34-liikmeline. Aukohale istusid kolm pisikest aabitsalast, kes oma kooliteed alustamas.

Adiste prügila jääb veel 30 aastaks järelevalve alla

Mati Määrits
mati@polvakoit.ee

Kuigi Adiste prügimäele on kasvanud juba muru ning kunagisele kolemaastikule viitab üksnes territooriumile viiv tõkkepuu, jääb 2,4 hektari suurune maa-ala veel 30 aastaks Põlva Linnavalitsuse pingsa tähelepanu alla.

Aare Plaki foto

Kunagist Adiste prügimäge meenutab vaid tõkkepuu.

Linnavalitsuse ehitus- ja planeerimisosakonna juhataja Tiivi Partsi sõnutsi tuleb 30 aasta vältel tehismäe nõlvadelt muru niita, kraave puhastada, veeproove võtta jpm. «Kunagi on ilmselt mõttekas maaala metsastada, aga enne peab pinnas korralikult vajuma,» märkis ta.

Jooksvate tööde näitena tõi osakonnajuhataja piirdekraavi kallaste murustamist, mis aitab vältida vihmadest tekkivaid väiksemaid lõhesid. «Keskkonda ei tohiks nüüd küll midagi taunitavat sattuda,» uskus Parts.

Prügikihi maksimaalne paksus on Adistes seitse meetrit.

Tõkkepuu jääb kunagisele ladestusalale viivale teele kas või juba sellepärast, et takistada uue prügi juurdetoomist «vanas heas usus».

Kui algul lootis linnavalitsus koguda prügila sulgemiseks vajamineva omafinantseeringuosa prügikäitlemise tasust, siis kogutud rahast piisas üksnes detailplaneeringu koostamiseks ja projekteerimiseks. «Sulgemiseks võttis linn omafinantseeringu jaoks laenu,» märkis Tiivi Parts.

Ehitus läks maksma 364 572 eurot

Adiste prügila katmine läks maksma 364 572 eurot, millest 10% rahastas linn ja 90% Keskkonnainvesteeringute Keskus.

Ehitus algas 1. juulil 2010, ehitaja oli AS Nordecon.

Põlva politsei otsis kolme päeva kolme eksinud seenelist

Viimastel päevadel on Põlva politsei läbi viinud kolm otsinguoperatsiooni metsa seenele läinud ja seejärel kadunuks jäänud inimese leidmiseks.

Suures seenekorjamise tuhinas jäävad kadunuks just eakamad inimesed, kes on pärit linnapiirkonnast, telefoni kaasas ei kanna ja arvates, et tunnevad tihnikut kui oma käe kümmet sõrme, kaotavad siiski suunataju ja tagasitee.

1. septembril läksid Tartust pärit prouad Põlvamaa metsa seenele. Naised leppisid kokku, et hoiavad üksteisel silma peal, ent korraga avastati ikkagi, et üks nendest on silmapiirilt kadunud. Pärast seda, kui kadunud 76-aastast naist ümbruskonnast omade jõududega nelja tunni vältel ei leitud, anti juhtunust teada Põlva politseile. Kuivõrd naisel mobiiltelefoni kaasas ei olnud, tuli metsaalune patrullpolitseinikel läbi käia. Lisaks sõitsid korrakaitsjad alarmsõiduki sireenide saatel patrullautoga ümber metsatuka ning kaasasid otsingutesse ka metsa kadunud naise sugulased ühes ATV-ga. Sellegipoolest otsingud tulemusi ei andnud.

Järgmise sammuna otsustati otsingutesse kaasata piirivalve jäljekoer ja selleks organiseeriti Tartust kadunud isiku elukohast tema riideese, et koer lõhna ninna saaks. Tartust riideesemega Põlvamaa suunas sõitnu märkas aga, et isik kõnnib Reola kandis teepervel suunaga Tartusse. Abi ta ei vajanud, kurtis vaid väsimuse üle ning põhjendas, et otsustas metsast maanteele jõudnuna lihtsalt Tartu poole liikuma hakata, kuna telefoni kaasas ei olnud ja piirkond oli võõras.

Ka augustikuu viimasel päeval läks kolmeliikmeline seltskond metsa seenele. Neist üks, taas kord mobiiltelefoniga varustamata vanem naine, jäi kadunuks. Viimase leidmiseks kaasati tegevusse politseipatrullid. Otsingute kestel sai üks lähedastest äkitsi telefonikõne, et kadunud isik olla kodus, jõudnud teine sõiduteele välja ning hääletanud end tagasi Tartusse.

Ka 2. septembril tegelesid Põlva politseinikud järjekordse metsas kadunuks jäänud seenelise otsimisega. Õnnekombel lahenes seegi juhtum positiivselt - inimene, täie elu ja tervise juures, jõudis omal jalal metsast välja.

Põlva patrullteenistuse vanem Arvo Turba ütles, et seenelkäijatel on palju enesekindlust - ka siis kui metsatukka ei tunta, piirkonda laiemalt veel vähem, arvatakse, et nemad küll kunagi ära ei eksi.

«Õnneks on viimaste näidete puhul eksinuteks olnud visad seenekorjajad, kes on hoolimata tagasitee kaotamisest ikkagi elusalt ja tervelt koju jõudnud. Aga kahjuks ei ole kõik seesugused juhtumid eranditult õnneküllase lõpuga,» ütles Turba ning lisas, et mobiiltelefon on vähim, mis peab iga seenelise varustuse hulka kuuluma.

Kerly Peitel,
Politsei- ja Piirivalveameti kommunikatsioonibüroo pressiesindaja

Eesti uudised

Politsei andis loa korraldada õpetajate palgatõusu toetav meeleavaldus. Põhja Prefektuur andis loa korraldada esmaspäeva õhtul Tallinnas õpetajate palgatõusu nõudev meeleavaldus.

Prefektuuri pressiesindaja Aleksandra Solntseva sõnul andsid piketi korraldajad juba reedel politseile teada soovist meeleavaldus korraldada ning esmaspäeval jõudis politseisse ka ametlik avaldus. Seejärel andis politsei meeleavalduse korraldamiseks loa.

Meeleavaldus õpetajate palgatõusu toetuseks toimus ürituse Facebooki lehe andmeil esmaspäeval kell 16.30-19.30 haridus- ja teadusministeeriumi Tallinna esinduse juures aadressil Tõnismägi 11.

Esmaspäeval kell 17 kohtusid haridus- ja teadusminister Jaak Aaviksoo ning Eesti Haridustöötajate Liidu juhatuse esimees Sven Rondik, et leppida kokku õpetajate palk järgmiseks aastaks. (BNS)

Advokatuur: riigi tasuta õigusabiks on raha juurde vaja. Tänavu kaheksa kuuga anti riigi õigusabi enam kui 12 000 korral, samas võib advokatuuri hinnangul järgmisel aastal raha vähesuse tõttu selles vallas probleeme tekkida.

«Riigi õigusabi on vähemkindlustatud inimestele parim võimalus oma õiguste kaitseks ning nõudlus tasuta advokaadiabi kasutamiseks kasvab pidevalt. Abi vajatakse üha enam tsiviilasjades - tänavu kaheksa kuuga kasvas nende osa 37 protsenti, samas suureneb pidevalt ka kriminaal- ja muude asjade hulk,» kommenteeris advokatuuri esimees Toomas Vaher.

Riigi õigusabi on 2010. aastaga võrreldes osutatud kümnendiku võrra rohkem. Suurem osa, ligikaudu 40 protsenti taotlustest esitatakse Tallinnas. Üle Eesti osutab abi 120 advokaati. (BNS)

Ilmajaam ennustab vihmast ja tuulist nädalat. Eesti Meteoroloogia ja Hüdroloogia Instituudi prognoosi järgi on alanud nädala algul kuiv ja soe ilm, kuid juba teisipäevast on sageli vihmane ja tuuline, ööpäeva keskmine õhutemperatuur püsib siiski normilähedane või pisut kõrgem ning öökülm on vähetõenäoline.

Neljapäeval tuleb tõenäoliselt vihmane ilm. Reedel on Läänemere ümbruses ulatuslik madalrõhuala ja kohati sajab vihma. Laupäeval on hoovihma tõenäosus suurem päeval. Pühapäeval Venemaa tsükloni mõju väheneb. (BNS)

Puiduettevõtetes ja kutseõppeasutuses nähti nii olevikku kui tulevikku

Raivo Sihver
raivo@polvakoit.ee

25. augustil Kanepis toimunud Lõuna-Eesti ettevõtjate seminar-õppereisi käigus AS-i Suwem külastanud puiduhuvilised nimetasid Põlvamaa ühte hoogsamini arenevat mööblitööstusettevõtet ülikaasaegseks. Nähes aga Võrumaa Kutsehariduskeskuse puidutööstuse tehnoloogia õppebaasi ning töökodade sisustust (nii tehno- kui peamaja), arvasid nad, et viibivad suisa tulevikuettevõttes.

Nii näeb välja Võrumaa Kutsehariduskeskuse suur saal. Raivo Sihveri fotod

Oli näha, et õppeekskursiooni juhatanud Võrumaa Kutsehariduskeskuse õppetalituse juhataja Terje Kruusalu oli ka ise saavutatust vaimustuses, sest olenemata ajanappusest tahtis ta ekskursantidele ikkagi kõike tutvustada.

Kutsehariduskeskus näitab teed tulevikku

Võrumaa Kutsehariduskeskuse direktor Tanel Linnus kirjutab kooli koduleheküljel, et oleks ju hea, kui kool suudaks olla tootmises toimuvast natukenegi ees. Ja seda on tõepoolest saavutatud, nagu arvasid ka puidu- ja metallitöötlemise õppekorraldamist külastanud ettevõtjad.

Puidutöötlemise tehnoloogia kutseõpetaja Vaito Heinsoo siiski päris rahul ei olnud, kuna polnud saanud alati seda kõige-kõige kaasaegsemat seadet - rahalimiit ei võimaldanud.

Tisleriks pürgijad peavad aga enne seadmetega tutvumise ja töötamisega alustamist õppima ümber käima käsitööriistadega. «Nii omandavad tisleriks pürgijad käelise tunnetuse, mida masinad ei anna,» selgitas Vaito Heinsoo.

Metallide töötlemise tehnoloogia ja mehhatroonika õppekorraldamist tutvustas mehhatroonika õppetooli juhtivõpetaja Jüri Post.

Nii Võrumaa Kutsehariduskeskus kui ka Vana-Antsla Kutsekeskkool annavad Euroopa Sotsiaalfondi projekti abiga kutseõpet 16-29-aastastele põhihariduse või põhihariduseta Võru- ja Põlvamaa töötutele. Projekti rahastatakse meetmest 1.3.1 «Kvalifitseeritud tööjõu pakkumise suurendamine» ning selle kestus on 15.07.2011-15.07.2013. Üheks koostööpartneriks on ka Eesti Töötukassa. Eesmärgiks on kvalifitseeritud tööjõu pakkumise suurendamine ning tööturul püsima jäämine läbi kutse omandamise ning tööpraktika pakkumise.

Ka väike mööbliettevõte on leidnud oma niši

Varbusel, suurest teest eemal asuv ning peamiselt

Seminar-õppereis

lasteasutustele mööblit valmistava OÜ Guido Mööbel tegevjuht ja omanik Guido Kellamäe arvab, et nad on AS-ist Suwem, kellega neil ka koostöö käib, nii 8-10 korda väiksemad.

Kui AS Suwem ekspordib lõviosa oma toodangust, siis OÜ Guido Mööbel valmistab lasteaedade sisustust ning ka mööblit peamiselt Eesti turule.

«Töötajaid on hetkel seitse ning ettevõttes on ühetasandiline juhtimine – olen nii töödejuhataja kui ka ostujuht ning kui vaja, siis teen ka tisleritööd,» rääkis Guido Kellamäe. Ettevõte varub suures osas materjali ise ning ka kuivatab selle. Põhiline on kask, mänd ja vineer.

Firma on tegutsenud 1994. aastast ning OÜ Guido Mööbel nime all 2000. aastast. «Algul oli siin vana talumaja. Siis sai elekter sisse toodud ja alustasin üksinda tootmist. Natuke aega hiljem töötasime juba kahekesi. Praegu on hoone masinaid täis ning kogu pind ära kasutatud. Plaanis oli tootmist laiendada, kuid masu tegi omad korrektiivid,» märkis Guido Kellamäe.

Ettevõtte tegevjuht käibenumbritest rääkida ei tahtnud. Mainis ainult, et 2008. aastaga võrreldes on OÜ Guido Mööbel käive kukkunud kaks korda. Kuna ettevõte valmistab

OÜ Guido Mööbel tegevjuht ja omanik Guido Kellamäe (paremal) ettevõttest rääkimas.

mööblit põhiliselt lasteasutustele, siis mõjus käibele just karm riigieelarve poliitika, mille tõttu vähenesid tunduvalt lasteaedade võimalused uut mööblit hankida.

Ka ruumide sisustamisega tegelevad kinnisvaraarendajad vähendasid tellimusi. Nii otsitigi uusi turge ja koostöövõimalusi. «Oleme püüdnud masust välja rabeleda ning seetõttu pean käivet praegustes tingimustes normaalseks,» ütles Kellamäe.

Valmistatakse kõike, mida tellitakse

Kuna valmistatakse tellimusmööblit, siis on mudelite arv, mida Guido Mööbel toodab, piiramatu.

Lasteasutustele valmistatakse kõike, mida tellitakse – garderoobid, toolid, lauad, kapid, käterätinagid – kokku 50-60 mudelit.

Puidutöötlemise tehnoloogia kutseõpetaja Vaito Heinsoo.

Küsimusele, kas palgatase jääb 511 ja 960 euro (8000-15 000 krooni) vahele, vastas Kellamäe, et töötajad teenivad üle Eesti keskmise. «Lihtsalt ei saa odavat tööd teha, sest oleme ikkagi kvaliteetse mööbli valmistajad,» kostis OÜ Guido Mööbel omanik.

Puiduekskursioonil osalejad olid vaimustuses ka sellest, kuidas AS Suwem on kunagise farmikompleksi kaasaegseks puidumööbliettevõtteks ümber ehitanud. Seal on kõigele mõeldud, töötajatel on isegi oma söökla.

Koit loodab AS-i Suwem tänavustest ettevõtmistest kirjutada edaspidi.

Uudised

Ansip: hinnatõus on Eestis praegu probleem number üks. Ansip ütles ETV saates «Terevisioon», et valitsusel on olemas kindlasti oma hoovad, kuidas hinnatõusu kontrollida ning et valitsus on neid hoobasid päris hästi kasutanud. Ta nimetas eelarveinstrumentide kasutamist, samuti konkurentsi soodustamist.

Peaminister märkis, et väga paljude hinnangul on suurimaks probleemiks riigis endiselt tööpuudus, aga see alaneb väga kiiresti ja ka hõivatute number on kiiresti kasvanud.

Peaminister avaldas lootust, et inflatsioonitase teisel poolaastal siiski alaneb.

Ta märkis, et võlakriis on oluline probleem Kreekas, Iirimaal, Portugalis, ehk et mõnel eurotsooni riigil on olukord läinud kehvemaks. «Aga tervikuna peab ütlema, et eurotsoon ja euro ei ole kriisis,» lausus ta, lisades, et tervikuna läheb eurotsooni majandusel paremini kui näiteks USA või Jaapani majandusel. (BNS)

Barroso hinnangul ei lähe EL-i majandus uude langusse. Austraalias visiidil olev Euroopa Komisjoni esimees Jose Manuel Barroso ütles esmaspäeval, et tema hinnangul ei tohiks Euroopa Liidu (EL) majandus minna uude langusse. Ta ütles, et komisjoni värske prognoosi kohaselt jätkub EL-is mõõdukas majanduskasv.

Barroso rõhutas Austraalia peaministri Julia Gillardiga antud ühisel pressikonverentsil vajadust tugevdada rahvusvahelist rahasüsteemi ja jätkata finantssektori reforme, et vältida uusi majanduskriise.

Püüdes närvilisi turge rahustada, kinnitas Barroso, et EL ja euro on tugevad ja paindlikud. (BNS)

RMK kolmekordistab investeeringute mahtu metsamaaparandusse. Riigimetsa Majandamise Keskuse (RMK) reedesel nõukogu koosolekul otsustati järgneva kolme aasta investeeringute mahtu metsamaaparandusse kolmekordistada ehk tõsta 25 miljoni euroni aastas.

RMK juhatuse esimees Aigar Kallas ütles, et omavahenditest kavatseb RMK investeerida eelkõige metsamaa tootlikkuse suurendamisse, nii metsa hooldustööde mahu kasvatamise kui metsamaaparanduse parendamise teel.

RMK 2011. aasta esimese poolaasta puhaskasum on 14,4 miljonit eurot, võrreldes 2010. aasta esimese kuue kuuga suurenes RMK kasum ligikaudu kaks korda. (BNS)

Paavo Järgi foto

Eela ja Arvo Jäält saadud elevandi lisas perenaine Sirje Kukk oma kogusse.

Margit Õkva fotod

Jahedas suveõhtus esitatud südantsoojendavat muusikat kogunes kuulama üle poolesaja osavõtja.

Muusikaline lehvitus lahkuvale suvele

Margit Õkva
margit@polvakoit.ee

Nädal tagasi kõlas Postiteeäärse Uibu talu aias austria helilooja Franz Schuberti looming. Muusikaline aiapiknik «Suveõhtu Schubertiga» oli hüvastijätukummardus lahkuvale suvele ja austusavaldus lühikeseks jäänud eluteega heliloojale.

Savi talu perenaise ja Hurmioru pereringi eestvedaja Eela Jää väljapakutud idee korraldada Sirje ja Endel Kukele kuuluvas Uibu talus muusikaline piknik sai alguse aias nähtud Schuberti puust ehk täpsemalt Virginia toomingast «Schubert». «See aed ise on omaette vaatamisväärsus. Seda puud nähes hakkas idee kohe arenema,» ütles Eela Jää.

Kutse peole andsid asjaosalised edasi sõbralt sõbrale. Lai reklaam ja suur osavõtt polnudki eesmärk. Jahedas suveõhtus esitatud südantsoojendavat muusikat kogunes kuulama üle poolesaja osavõtja.

Sõnas juhtis suveõhtut Urve Järg. Muusikaliste palade vahele pikkis ta fakte helilooja eluloost. «Suvi on lühike. Niisama lühike oli ka Schuberti eluiga, kõigest 31 aastat, kuid selle aja jooksul lõi ta uskumatult palju head muusikat,» sõnas Järg.

Vaatamata lühidusele, on suvel piisavalt aega ja jõudu, et külluslikult anda. Sama kehtib ka Schuberti kohta, kelle lühikese eluea loominguline pärand on umbes 600 soololaulu, üheksa sümfooniat, 22 klaverisonaati,19 ooperit, seitse missat ning lisaks lühipalad klaverile. Kolm tema tuntumat soololaulu - «Muusikale», «Forell» ja «Ave Maria» kõlasid ka aiapeol.

Aiapeol musitseerisid Tiina-Mai Arund, Kaili Kuut, Merike Tigas ja Karmen Tigas (viiul), Riivo Jõgi (klaver) ja Ants Nurk (kitarr).

Loomise kirg ja sõpruse vägi

Armastuse muusika vastu sai Schubert isalt, kes õpetas kõik oma lapsed mingit pilli mängima. Õpetajaametit pidav isa tahtnuks, et ka Franzist oleks saanud koolipapa, kuid poega huvitas üksnes muusika. Erimeelsuste tõttu isa ja poja suhted halvenesid, mis tähendas viimasele materiaalse toetuseta jäämist. Helilooja elu kulges suuresti vaesuses, kuni tema muusikast lugupidavad sõbrad otsustasid hakata tema heaks korraldama nn schubertiaate, kus Schuberti loomingut esitades koguti talle elatisraha.

Sõprade õhutusel läks trükki ka osa helilooja loomingust. Trükis saavutas kõrge tunnustuse. Schuberti esimene suurem autorikontsert tõotas veelgi suuremat edukäiku, kuid eluküünla kustutas haigestumine tüüfusesse.

Helilooja elu ilu olid korraldajad oma ideesse põiminud – üürike viiv, oskus seda kasutada ja nautida ning tõeline sõprus.

Aiapeol esinenud muusikute selja taga koguvad kõrgust Schuberti nime kandvad Virginia toomingad.

Suvenostalgia

Aed nagu muusika

Küsimusele, mida on ühist Schubertil ja Uibu talu perenaisel Sirje Kukel, võiks vastata, et kirg teha seda, mis südamele kallis. Esimesel oli see muusika, teisel aed (ja kokkamine).

Mehekodu aeda hakkas Sirje uuendama 2004. aastal. Täna kasvab siin ligikaudu 700 erinevat taime. Perenaise lemmikud on okaspuud, iseäranis kuused. Siin aias saab näha roomavat kuuske ning kuuske, mis endale sabu kasvatab. «See on harilik kuusk «Cranstonii», mida rahvakeeles tiigrisabaks kutsutakse. Kui seda esimest korda nägin, tekkis ürgmetsa tunne. Kunagi pühendasin palju aega ja jõudu kadakatele, aga kadakas on kapriisne taim. Kuuskedega on kindlam.»

Perenaine meenutas, et kui ta suurt maa-ala omal ajal siit-sealt peenardega kujundama hakkas, oli tulemus nii imelik, et ise ka ei saanud aru, mis viga on. «Kogu aeg oli see tunne, et midagi on puudu või valesti. Ega jäänudki muud üle, kui tuli aianduskooli minna. Õppisin, et aia erinevad osad vajavad ühendamist,» seletas perenaine.

Tänaseks on Uibu talu aed nagu üks suur looklev peenar, mille iga osa on siiski täiesti omaette taimeansambel.

Palju on kasutatud kive ja kooremultši ning on näha, kuivõrd selline lahendus jätab aednikule aega oma tööd ka nautida, mitte ei nõua lakkamatult rohimist.

Piknik murukamaral lõppes hämaruse saabudes. Viimastele lahkujatele sai osaks maitsta samas aias kasvanud arbuusi. Taimekasvatusalaseid küsimusi jätkus veel värava tahagi. Osalejate tänu väljendus annetuspajas.

Aiapeo eel tegid külalised tutvust perenaise teise hobiga, milleks on elevandikujuliste või elevandi kujutist kandvate suveniiride ja esemete kogumine. Peo lõpus lisandus kogusse veel üks londiline, arvult 202.

Alaealiste kriminaalasjade menetlemine on muutunud kiiremaks

Justiitsministeeriumis valminud analüüsi kohaselt on alaealiste kahtlustatavatega kriminaalasjade kohtueelne menetlemine vähenenud 2,3 kuuni, mis on alates 2007. aastast kõige lühem aeg.

Justiitsminister Kristen Michali sõnul on analüüsi tulemused rõõmustavad, sest mida kiiremini menetluses lahendused leitakse, seda paremad on võimalused noore edaspidise käitumise positiivseks mõjutamiseks.

«Meie eesmärk on viia miinimumini laste kontaktid kriminaal-justiitssüsteemiga ning tagada see, et laste probleeme märgataks juba sotsiaal- ja haridussüsteemis võimalikult varakult. Kiire menetlus aitab vältida laste märgistamist ning võimaldab tegeleda probleemidega juba enne nende kuhjumist,» lisas Michal. «Edusammud menetluskiiruses on ka märk sellest, et politsei ja prokuratuur suudavad end edukalt ühise eesmärgi nimel mobiliseerida ja tulemuslikult tegutseda.»

Justiitsministeeriumi kriminaalpoliitika osakonna nõuniku Jako Salla sõnul uuriti analüüsis, kuidas täidavad uurimisasutused ja prokuratuur alaealiste kriminaalasjade menetlemise kiirusega seotud eesmärke.

«Vastavalt kriminaalpoliitika arengusuundades 2018. aastaks seatud sihtidele tuleb politseil ja prokuratuuril tagada, et alaealiste kriminaalasjade kohtueelne menetlus ei kestaks üldjuhul üle kuu,» selgitas Salla.

Kriminaalasjades, kus alaealine oli kahtlustatavaks, oli 2011. aasta esimesel poolaastal kohtueelse menetluse pikkuseks keskmiselt 2,3 kuud, mis on alates 2007. aastast kõige lühem – näiteks 2008. aastal oli keskmine menetluse pikkus veel 6,4 kuud.

Salla sõnul on üldise keskmise menetlusaja languse kõrval oluline ka see, et praktika Eesti eri piirkondades on ühtlustunud. Veel paar aastat tagasi oli Eestis piirkondi, kus alaealiste kriminaalasju menetleti keskmiselt ligi kaheksa kuud.

Lisaks kohtueelsele menetlusele kajastab ülevaade ka menetluskiirust kohtutes, kuhu jõuavad keerukamad alaealiste kriminaalasjad. Keskmine menetluspikkus on kohtutes püsinud viimase aasta jooksul alla kolme kuu, 2011. aasta esimesel poolaastal oli see 2,7 kuud. «Ka kohtute osas näitab statistika menetluskiiruse paranemist ning ühtlustumist eri kohtupiirkondades,» ütles Salla.

Võitlus alaealiste poolt ja nende suhtes toime pandud kuritegevusega on üks riigi kriminaalpoliitika arengusuuna põhieesmärke. Alaealiste erikohtlemist kriminaalmenetluses on käsitletud nii aastani 2018 kehtivates riigi kriminaalpoliitika arengusuundade dokumendis, Laulasmaa deklaratsioonis kui ka valitsuse vägivalla vähendamise arengukavas.

Priit Talv,
justiitsministeeriumi
pressiesindaja

Tavarajalt kümme medalit Põlvamaale

Lääne-Virumaal Rägavere vallas Põlula maastikel toimunud orienteerumise Eesti meistrivõistlustel tavarajal võitsid OK Põlva Kobrase ja Värska OK Peko orienteerujad kokku kümme medalit.

Peko orienteerujad võitsid kolm meistrimedalit, ühe hõbedase ja ühe pronksise autasu. Kobraslaste saagiks oli üks meistri- ja kaks hõbe- ning kaks pronksmedalit.

Kulla võitsid Kevin Hallop (M14), Toivo Toomas (M50) ja Doris Kudre (N14) Pekost ning Tõnu Sikkal (M55) Kobrasest. Hõbemedali said Liis Johanson (N21) ja Marje Tobreluts (N55) Kobrasest ning Kaisa Raudkepp (N18) Pekost. Pronksmedalid võitsid Raido Mitt (M20) ja Raul Olesk (M50) Kobrasest ning Kristjan Linnus (M18) Pekost.

Naiste põhiklassis N21 hõivas Liis Johansoni ees meistritiitli Merike Vanjuk OK Kapest. Kolmas oli Kirti Rebane SK Saue Tammedest.

Meeste põhiklassis M21 läks kaksikvõit OK Võrru. Esimene oli Timo Sild ja teine Lauri Sild. Kolmandaks tuli Kristo Heinmann OK Ilvesest.

Teiste põlvamaalaste paremad kohad

M14: 6. Siim Helmoja (Kobras/Põlva Spordikool); M16: 10. Jaspar Jõesalu (Peko), 15. Martin Zvirblis (Kobras/Põlva SK); M20: 5. Rene Post (Kobras), 8. Sander Linnus (Peko); M40: 5. Randy Korb, 9. Raul Kudre (mõlemad Peko); M45: 8. Toomas Tarve (Kobras), 18. Einar Raudkepp (Peko); M70: 4. Martin Tõrra; N14: 6. Kristel Kõivo (Peko), 9. Getter Matto (Kobras/Põlva SK); N16: Karoliina Sikkal (Kobras/Põlva SK); N18: 4. Daisy Kudre (Peko), 5. Madli-Johanna Maidla (Kobras/Põlva SK); N20: 11. Kadri Aia (Kobras /Põlva SK); N21: 6. Maret Vaher, 9. Adele Puusalu (mõlemad Kobras); N50: 7. Reet Johanson; 9. Saima Värton (mõlemad Kobras).

Aare Plakk

Meistriks tuli Einar Elbing

Aare Plakk
aareplakk@polvakoit.ee

Laupäeval Mammaste Tervisesspordikeskuse *discgolf*i rajal toimunud Eesti *discgolf*i meistrivõistluste viimase, neljanda etapi võistluse võitis Einar Elbing, kes pälvis ka kokkuvõttes meistritiitli.

Aare Plaki foto

Einar Sauk viskel, tema tegutsemist jälgib Karl Müürsepp.

Võistlus koosnes kahest ringist. Võistlejatel tuli läbida üheksa korviga rada neljal korral, et saada kokku 36 korvi. Esimese etapi võistlus toimus mais Keilas Harjumaal, teine etapp juulis Palukülas Hiiumaal, kolmas augustis Otepääl Valgamaal ja neljas 3. septembril Mammaste Tervisesspordikeskuses.

Põlva etapil kulus võitjaks tulnud Einar Elbingul esimeses ringis 45 ja teises 46 viset. Teiseks tulnud Aimar Loeg kulutas 49 ja 51 viset ning kolmas, Karl Müürsepp 52 ja 49 viset. Naiste parim oli Maie-Ly Pihus 55 ja 61 viskega.

Meistriks tulnud Einar Elbing kogus 120 kohapunkti. Teiseks tuli Aimar Loeg 110 ja kolmandaks Raul Mägedik 90 punktiga. Neljandat ja viiendat kohta jaganud Teet Saaber ja Karl Müürsepp kogusid 89 punkti. Põlva *discgolf*i eestvedaja ja Mägiotsa raja peremees Einar Sauk oli 15. kohal 41 punktiga.

Parim naine Maie-Ly Pihus kogus 120 punkti. Järgnesid Küllike Luigelaht 110 ja Piret Loeg 93 punktiga.

Mammaste rajal lisaks korraldatud pikkusviske võistlusel läks esikoht jagamisele. Rasmus Sepp ja Einar Elbing viskasid mõlemad 117 meetrit. Kolmanda, Mario Kallikormi tulemuseks jäi 107 meetrit. Parim naine Maie-Ly Pihus viskas 71,5 meetrit.

Paarismängu jaoks partnerid loositi. Võitjaks tuli paar Indrek Lepikult ja Tarmo Ärmpalu.

Põlva etapi võitis Ville Piippo Soomest

*Discgolf*i kuuest etapist koosneval Baltic Sea Tour Põlvamail Mägiotsal toimunud viienda etapi võistlusel osales 28 mängijat ja Open klassi võidu pälvis Ville Piippo Soomest.

Open klassis oli Põlva etapil 23 võistlejat. Ville Piippo võit oli ülekaalukas, ta edestas finaali järel teiseks tulnud kaasmaalast Veli Berglundi 12 viskega.

Kolmas oli Rene Mengel Pärnust, kellel kulus võitjast rohkem 16 viset.

Veteranide, noorte ja naiste arvestuses tuli võitjaks Pranciskus Cricius Leedust 207 viskega. Einar Sauk ja Paul Kustala kulutasid mõlemad 222 viset. Ümberviskamisega jäi peale Sauk. Parim naine Maie-Ly Pihus kulutas 228 viset.

Esimese etapi võistlus toimus Vilniuses, teine oil Pärnus, kolmas Zarasais ja neljas Helsingis.

Viienda etapi järel toimub viimase, kuuenda etapi võistlus tuleval nädalavahetusel Lätis.

Paremusjärjestuse selgitamisel lähevad lõpuks arvesse nelja parema etapi tulemused. Kui tänavu liitusid võistlussarjaga esimest korda soomlased, siis järgmisel aastal on plaanis haarata kaasa rootslased.

Enne viimase etapi võistlust on hetkel liidrikohal Veli Berglund. Teine on leedulane Gabrielius Cricius ja kolmas eestlane Einar Elbing, kes Põlva etapil jagasid 6.-7. kohta.

Foto erakogust

Aare Plakk **Seekord oli noorvõistleja veteranidest parem.**

Käsipallinaiskond vahetas nime

Põlva Käsipalliklubi naiskond Põlva Spordikool mängib sel hooajal Tartu Ülikooli naiskonna nime all. Võistkonna juhendajatena jätkavad Maie Utt ja Tamur Tensing.

Avavõistlusena osaletakse 10.-11. septembril Latvian Academy of Sports ehk LSPA 90. aastapäeva raames viie naiskonna osavõtul toimuval käsipalliturniiril.

NHK Stopinu, LSPA, Sviesa/Egle, Astana ja Tartu Ülikool mängivad omavahel läbi korra turniirisüsteemis.

Peeter Oleskile kaks karikat

Eesti laskmise karikasarjas selgus Männikul toimunud võistluse järel lõplik paremusjärjestus. Kahekordseteks karikavõitjateks tulid Peeter Olesk Põlva Laskespordiklubist ja Karin Kotkas.

Peeter Olesk hõivas esikoha olümpia kiirlaskmises. Siin oli teine Mihkel Kasemets, 16. Andu Heinsoo, 18. Argo Kurg ja 25. Tarmo Juurak.

Oleski teine esikoht tuli harjutuses 20+20+20 lasku standardpüstolist. Argo Kurg oli siin kolmas, 30. Mihkel Kasemets ja 33. Andu Heinsoo.

Püssiharjutuses 60 lasku lamades meestele oli kuues Aivar Kuhi, 10. Siim Tirp, 15. Andres Hunt ja 35. Toomas Birjuk. Harjutuses 3x40 lasku meestele oli kuues Andrus Hunt ja 10. Aivar Kuhi.

Vabapüstoli harjutuses 60 lasku oli viies Andu Heinsoo, kaheksas Peeter Olesk, 23. Argo Kurg, 27. Marek Marga ja 45. Mihkel Kasemets.

Harjutuse 30+30 lasku TK püstol/revolver oli 12. Argo Kurg.

Harjutuses 30+30 lasku spordipüstolist naistele oli 12. Mariliis Tiisler ja 19. Merje Tenso.

Meeskond jõudis 1/8 finaali

FC Lootos meeskond kohtus Eesti jalgpalli karikavõistluste 1/16 finaalis Tallinnas Hiiu staadionil JK Nõmme Kalju II meeskonnaga ja läbi kadalipu võidu saanuna pääses 1/8 finaali 16 parema meeskonna hulka.

Esimesel poolajal asus FC Lootos kahest Egon Kasuki ja ühest Andre Kõivu poolt löödud väravast juhtima 3:1. Mängu normaalaja lõppedes oli aga tablool viigiseis 4:4. FC Lootose kasuks lõi veel ühe värava Egon Kasuk.

Lisaajal kumbki meeskond väravani ei jõudnud ja asuti lööma penalteid. Esimesena löömist alustanud JK Nõmme Kalju II avalöök oli edukas. Samuti realiseeris löögi Egon Kasuk. Teinegi löök nõmmekatel edukas. Alari Kuke löögi tõrjus vastaste väravavaht. Edasi tõrjus vastaste löögi lootoslaste väravavaht Margus Nemvalts. Erik Listmanni löök oli edukas. Vastaste löök läks mööda. Tauri löök aga oli tabav. Viimased löögid olid tabavad ja lootoslastest oli edukas Marek Laasik. Seega oli lõppkokkuvõtes penaltite löömises edukam FC Lootos 4:3 ja see tähendas võitu.

FC Lootosel oli see teine kord jõuda 16 parema meeskonna hulka. FC Lootose järgmine vastane loositakse septembri keskel.

FC Lootos võistkonnas mängisid Margus Nemvalts, Taavi Tobreluts, Marek Laasik, Kristjan Haan, Tauri Kolk, Andre Kõiv,, Reigo Orti, Egon Kasuk, Kahru Kaasik, Erik Listmann, Alari Kukk, Andre Kukk, Vladislav Mihnovitš. Treener Avo Jakovitš.

Naiskonnale napp kaotus

FC Lootos naiskond kohtus meistrivõistluste meistriliiga mängus Lootospargis oma lähema rivaali FC Levadiaga.

Mäng oli mõlemapoolsete võimalustega, mille aga siiski nurjasid ära mõlema võistrkonna väravavahid.

Lootosel tegutses hästi Sabine Cervanka ja vastastel Marina Karžetskaja. Teise poolaja 73. minutil kasutasid aga vastased ära nurglöögijärgse segaduse ja edukas oli Inna Zlidniš. Rohkem väravaid ei löödud ja võidu 1:0 pälvis FC Levadia.

FC Lootos duubelnaiskond kohtus Lootospargis naiste II liiga mängus FC Warrioriga ja sai kindla võidu 6:0 (2:0). Sandra London lõi neli väravat ning ühega toetasid Katre Kasak ja Carolin Tuling.

Duubelmeeskond FC Lootos II kohtus IV liiga mängus Väimela staadionil FC Aspeniga ja pidi tunnistama vastaste ülekaalu 3:0 (1:0).

FC Lootos meeskonna vastaseks meistrivõistluste III liiga mängus oli FC Otepää, kellega mängiti Tehvandi staadionil. Kui esimese poolaja lõpuks asuti Egon Kasuki ja Alari Kuke poolt löödud väravatest juhtima 2:1, siis teisel poolajal vastaste poolt löödud kaks väravat tagasid võidu 3:2 FC Otepääle.

Nädala pärast kohtutakse võõrsil Jõgeva Noorusega. Hetkel on viiel võistkonnal lootus pääseda II liigasse.

Aare Plakk

Juhtkiri

Mida palgatõus lahendab?

«Rätsep ei olõ tu kõgõ vaesemp miis. Tan om vaesembitki, näiteks mina.» Nii avaldas filmis «Sügis» arvamust asundustalu jagamise kohta linakaupmees Aaberkukk. Õige tähelepanek – rätsep polnud tõesti see kõige vaesem mees. Ja polnud seda ka ütleja ise.

Kõrval avaldatud Eugen Vegese kirjutis otsib vastuseid küsimustele, miks õpetajad ei peaks rohkem palka saama ja mis juhtub siis, kui nad saavad oma tahtmise. Kooliaasta tervituskõnes ütles president Toomas Hendrik Ilves, et koolis pole kõige tähtsam vastamine või õigesti vastamine, vaid küsimuste esitamine. Selline lähenemine pole oluline ainult koolis, vaid kogu suhtlevas inimühiskonnas. Ning mida ebamugavamad on küsimused, seda enam on lootust, et vastuste leidmisega kaasnevad muutused teenivad laiema kogukonna heaolu.

Palgatõusu eesmärk jääb arusaamatuks. Seepärast küsime presidendi juhistest lähtuvalt, millised haridusteemalised probleemid palgatõus reaalselt lahendab. Põhikoolist väljalangemise vähenemist? Mina-põhise suhtlemiskultuuri muutumist kaasinimesega arvestavamaks? Stressirohke koolikliima pehmenemist? Lastevanemate huvi tõusu koolistoimuva vastu ning aktiivsemat kaas- ja koostööd kooliga? Inimsuhete ja õpitulemuste paranemist? Milliste õpitulemuste? Faktide meeldejätmist, lünkade täitmist töölehtedel või analüüsivõimet ja seostamisoskust?

> *Palgatõusu eesmärk jääb arusaamatuks.*

Veges kirjutab: «Kujutage ette, mis juhtuks, kui tõstaksime vaid riigieelarvest makstavaid töötasusid, ülejäänute omad jäävad aga samale tasemele.» Võib juhtuda, et kõrget palka saav õpetaja annab tunde lastele, kelle vanematel pole võimalik tagada lapsele elementaarsetki koolivarustust. Mainitud olukorra põhjus pole alati raha puudus, vaid selle oskamatu kasutamine. Võib-olla on ka pedagoogide palgatõusunõue tingitud just selle oskuse puudumisest? Kas on mõni kool, mis selles konsumeristlikus hullumeelsuses ka kokkuhoidlikkust õpetab?

Eesti panganduses on sündimas uus täht

Nädalast nädalasse

Eesti omakapitalil põhinevate ettevõtete tekkimine seniste välismaa kapitalil põhinevate hiidude kõrvale on pikemas perspektiivis ainult kasulik ning mida rohkem toetame oma osalusega kohalikku ettevõtlust, seda rohkem raha jääb Eestisse. Sarnast kasutegurit võiksid näha ka Eesti Vabariigi kodanikud.

Viimasel ajal Eesti pangandusmaastikul laineid löönud LHV Pank on hakanud Swedbanki, SEB ja teiste kõrval pakkuma lisaks varasematele investeerimisteenustele erapanganduse teenuseid. Täielikult Eesti kapitalil põhinev LHV Pank reklaamibki asutust kui Eesti panka.

Postimees *online* majandusrubriigis avaldatud minuraha.ee pangateenuste võrdlustabelist selgub, et LHV paistab silma väga madalate hoolduskulude ning tasuta rahvusvahelis- te ja riigisiseste rahaülekannete teenustega. Kui see suudaks peibutada inimesi panka vahetama, võiks Eesti uuspanka saata sama edu nagu Hansapanka 90-ndatel. LHV Panga asutajate hulgas on samad nimed, kes panid aluse 1991. aastal loodud Hansapangale, mis paraku küll tänaseks Rootsi kontserni kuulub.

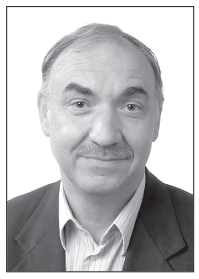
Märkimisväärne on ka see, et LHV Panga kaardiga saab alates 2011. aastast maksta kõikjal, ning kui on tarvis sularaha, saab seda välja võtta kõigi teiste pankade sularahaautomaatidest.

Kui praegu mängivad Eesti erapanganduses juhtivat rolli Rootsi pangad Swedbank ja SEB, siis võib-olla mõne aasta pärast polegi pilt enam nii mustvalge. Loota jääb vaid, et LHV-ga ei lähe samamoodi nagu Hansapangaga.

Rivo Veski

Ühiskond ei soosi õpetajate palgatõusu

Eugen Veges

Ühiskonnas toimuvad tendentsid kinnitavad, et vajame muudatusi. Intellektuaalne eliit ei orienteeru aga toimuvas. Huvigruppidele pühendumine pimestab, ei soosi põhimõttelisi muutusi.

Mulle on arusaamatud õpetajate palganõudmised. Vanadel aegadel peeti õpetajat maasoolaks, kellele läks korda ka kogukonnaliikmete käekäik. Praegused õpetajad (nii nagu arstidki) paistavad seisvat vaid enda heaolu eest, kellele teiste mured ei lähe korda.

Statistiline töötasu ei anna orientiiri keskmisest töötasust. See tuletatakse - osaline tööaeg teisendatakse täistööajale, ületunnid jäetakse arvestamata (seadusest tulenevalt ei saagi neid näidata). Keskmine töötasu on statistilisest näitajast madalam. Seda kinnitavad ka tuludeklaratsioonides esitatud numbrid.

Vahet tuleks teha ka keskmise ja aritmeetilise keskmise vahel. Statistika kajastab (aritmeetiline keskmine) abstraktset näitajat, mida keskmisena ei saa võtta. Mediaanist on see 27% kõrgem. 2011. aasta I kv statistiline töötasu oli 703 eurot, mediaan (keskmine töötasu) 553 eurot (maksudeta 467).

Õpetajate töötasud on kogukonna keskmisest oluliselt kõrgemad. Kõrgemad on need ka soomlaste ja paljude teiste riikide õpetajate palkadest.

Rahandusministeeriumi andmetel ületasid (2009. aasta andmetel) Eestis õpetajatele makstavad töötasud koguni põhjanaabrite omi. Seda muidugi juhul, kui võrdlusbaasiks kasutada eestlaste sissetulekuid.

Soomlaste sissetulekutega ei tasu võrrelda, sest maksutulu laekub meie inimeste töötasudelt, mitte nende omadelt. Kujutage ette, mis juhtuks, kui tõstaksime vaid riigieelarvest makstavaid töötasusid, ülejäänute omad jäävad aga samale tasemele. Riik kukuks kokku.

Eesti probleem ei seisne õpetajate palkades, vaid üldiselt madalates sissetulekutes (sh sotsiaalsed tagatised). Võrdsematest võrdsete kandam riivab küll silma, kuid selle nautijate arv pole ületamatu. Eripensionärid on koormaks, kuid see on teine teema.

Eestlaste sissetulekud on kesised (I kv keskmine netosissetulek alla 467 euro), sotsiaalsed tagatised põhjendamatult madalad (2008. aastal 15% SKT-st, EL-i keskmine 25%). Teiste ühiskondade abistamise ja (võimuladviku) laristamise asemel tuleks ühisressursse kogukonna heaolu kasvatamisesse suunata.

Jutu järgi elavad Eestis demokraadid. Ühiskonnakorralduses domineerib diktaat.

> *Eesti õpetajate palgad on kõrgemad ka soomlaste ja paljude teiste riikide õpetajate palkadest.*

Demokraatia toimib, kui kogukonnas langetatavad otsused vastavad enamuse tahtele. Kui need ei vasta, siis pole ka demokraatiat.

Eestis puudub enamuse seisukohtadest ülevaade, rääkimata siis nende järgimisest. Ühiskonnas langetab otsuseid tühine seltskond, kellele teiste seisukohad ei lähe korda.

Riik on diktatuuris. Kodanikuühiskonna eelduseks on vabadus (sõltumatus), eestimaalaste (sh pereliikmete, lähedaste) eksistentsiaalsed sissetulekud seda aga ei võimalda - sõltutakse võimuladviku (riikliku või omavalitsuse) tujudest, olenemata siis sellest, kas peetakse õpetaja, arsti või ametniku ametit, ollakse kodanikuühenduse esindaja või ettevõtjast töövõtja. Leppimatust diktaadile ei tohi näidata. Halva mängu juures tuleb teha head nägu. Vastasel juhul kaotatakse seegi pisku.

Demokraatiat ei tasuks päitsete pähe panemisega võrdsustada. Demokraatia tunnuseks on ühine heaolu ja õitseng, teiste arvel elamisel pole selles kohta. Tagatubade poliitiline monopoolsus tuleks ajaloo prügikasti visata, otsustuste langetamisesse kodanikualgatuslikke ühendusi kaasata. Võimuladviku isiklike ambitsioonide (ja kaasmaalaste manipuleerimise) tingimustes tõmbame rahvusriigile kriipsu peale.

Õpetajate palgasoovipuul ei saa viljad valmida. Keskkond ei soosi seda. Isiklike huvide kõrval tuleb ka üldise hea käekäigu eest seista.

Koit
Põlvamaa ajaleht

Tellimisindeks 69846
Ilmub 3 korda nädalas T, N, L
Väljaandja AS Põlva Koit
Trükk AS Võru Täht trükikoda

Toimetus Lao 5, 63308 Põlva www.polvakoit.ee
Üldtelefon 799 9450 **Faks** 799 5681

Peatoimetaja	Kauno Kõima	799 9458, 529 6749 kauno@polvakoit.ee
Vanemtoimetaja	Aare Lepaste	799 9452, 520 1965 aare@polvakoit.ee
Kujundustoimetaja, kavad	Anneli Laine	799 9456, 525 1763 anneli@polvakoit.ee
Uudised	Mati Määrits	799 9454, 505 0335
Arvamus	Eve Salundi	799 9457, 5333 9368
Majandus	Raivo Sihver	799 9459, 526 7519
Elu, kirjad	Margit Õkva	799 9453, 5333 7517
Kultuur, haridus	Rivo Veski	799 9461, 510 5532
Sport, foto	Aare Plakk	799 9455, 509 7160
Kujundus-küljendus	Kaie Kull	799 9456
	Taive Tullus	799 9456
Keeletoimetus	Ulve Määrits	799 9462
Reklaamitoimetus	Isis Sihver	799 9450, 5300 4289 reklaam@polvakoit.ee, isis@polvakoit.ee
Pearaamatupidaja	Tea Sool	799 9460, 799 1652 tea@polvakoit.ee 5342 8349

Toimetusel on õigus kaastöid nende selguse huvides toimetada ning lühendada. Kaastöid ei tagastata ega retsenseerita.
Autori aadressi, isikukoodi ja pangakonto numbrita kaastöid ei honoreerita.
Ajalehes Koit ja selle lisades avaldatud artiklid on autoriõigustega kaitstud teosed ning nende edastamine ja reprodutseerimine mis tahes kujul AS-i Põlva Koit nõusolekuta on keelatud.
Kaebuste korral pöörduda Pressinõukogusse, e-post: pn@eall.ee; tel 646 3363.

Tere, toimetus!

«Põlval on vedanud, et linnavalitsus linnaliinibussi elus hoiab ja et ka pensionärid sellega tasuta sõita saavad. Kurb on aga see, et seesama kollane buss oma graafikus kohe mitte ei taha arvestada teiste Põlva transpordinähtustega. On ju selge, et inimesed sõidavad peamiselt kas apteeki, kaubamajja, bussijaama, suvel rohkem ka rongijaama, kuna päevas väljub kaks rongi. Paraku jõuab linnaliinibuss minutipealt sama kell raudteejaama hoone ette, kui Edelaraudtee päevane Tartu rong Põlva jaama jõudma peaks.

Vaevalisemalt liikuvatel reisijatel võibki nii juhtuda, et jäävad rongist maha. Arusaadavalt on praegu sellest hilja rääkida, kuna päevane lisarong, mis vaid suviti käigus, lõpetas augustikuuga liikluse. Aga asi on põhimõttes. Miks graafikute koostamisel ei ole arvesse võetud selliseid asju?

Ja pole asi üksnes rongide graafikuga mittearvestamises. On ka mitmed bussid, mille peale kas ei jõua või sõidab kohalik buss välja bussijaama suunas pärast kaugliini väljumist. Tõsi, bussidega ongi lugu keerulisem - mida pidada esmatähtsaks, millisele bussile sõidutada rahvast, millisele mitte. Busse liigub ju palju. Arusaadavalt läheb suur osa Põlva inimesi peamiselt Võrru või Tartusse. Võiks sellega ka rohkem arvestada. Teisi kohti, kuhu kohalejõudmine on oluline kellapealt, Põlvas ju pole. Seepärast tuleks silmas pidada just Põlvast edasi liikuvaid busse. Nii on ka Põlva inimene ülejäänud maailmaga ühenduses.»

Lapse arved kontrolli alla

Septembris alustas kooliteed palju lapsi, kel taskus esimene mobiiltelefon. Paraku ei teadvusta paljud neist endale mobiiltelefoniga kaasnevaid ohtusid, seda just iseäranis suurte arvete poolelt. Viimaste vältimiseks soovitame lastevanematel uurida enne lapsele mobiiltelefoni soetamist operaatoritelt erinevaid kõnearvete ohjeldamise meetodeid ning teha piisavat selgitustööd ka vastsetele mobiiliomanikele.

Kui lapse telefoniarve on arvatust suurem, tasuks mõelda selle piiramisele teatud summani. Samas tuleb endale teadvustada seda, et saldostopi teenus ei pruugi aktiveeruda reaalajas ehk teisisõnu saab tarbija enne sõnumi saamist ületada selle ning tekitada ikkagi suurema arve.

Teine telefoniarvete tekitaja on mobiiltelefonile tellitav meelelahutus. Enamikul mobiiltelefonidel on küll juba algselt sees mõned mängud, telefonihelinad ning taustapildid.

Tarbijakaitseameti peadirektor Andres Sooniste lausus: «Kõige pädevamad nõuandjad erinevate võimaluste suhtes on operaatorfirma töötajad, kellelt tarbija vastava informatsiooni enne lepingu sõlmimist kätte peab saama. Tarbijatele soovitame julgust ja pealehakkamist küsida ja uurida, kuidas vähendada võimalust saada hiigelarveid.»

Tarbijakaitseamet

Meil ja mujal

Tasuta tervisekontroll. T, K kell 9-11, N kell 14-16 Põlva haigla tervisetoas: nõustamine suitsetamisest loobujale, vererõhu mõõtmine ja rindade kontroll.

Põlva Noortekabineti Amor vastuvõtt: 1) Põlva haigla nahahaiguste kabinetis Uus 2 T kell 14-15 ja kell 15.30-16.30, R kell 15.30-16.30; 2) Räpinas igal esimesel ja kolmandal kolmapäeval kell 8.15-13 (üldvastuvõtt eelreg alusel). Info ja reg Põlvas tel 799 9164; Räpinas tel 799 9244. Kuni 25-aastastele ravikindlustuseta isikuile kõik teenused tasuta.

Põlva Ohvriabikeskus aitab õnnetusse sattunud või vägivalla ohvriks langenud inimesi tasuta nõu ja abiga Põlvas J. Käisi 1a kab 10 (II korrus). Vastuvõtt E, K, R kell 9-12 ja 13-16. Tel 799 5071.

Fotonäitus «Suvine nostalgia» 15. septembrini Põlva Keskraamatukogu lugemissaalis: Eesti-Vene Kultuuride Ühingu pildid Põlvast. Autorid Jevgenia ja Anne Reimo, töötlus Riho Semm.

Näitus «Adolf Vaigla meenutab» 30. septembrini Räpina haldushoones.

Näitus «Adolf Vaigla tegevusest ja trükistest 30. septembrini Räpina Linna Keskraamatukogus.

Reumaliidu ja südameliidu jõhvikareis Valgesohu 9. septembril väljumisega kell 9 Põlva bussijaamast. Osavõtust teatada 6. septembriks tel 799 7881, 5373 7084.

Doonoripäev 26. septembril kell 9.30-13 Põlva haiglas.

Kokkutulek «Tsolgo kool 200» 8. oktoobril kell 14 Tsolgo vanas koolimajas. Info ja reg vaike@lasva.ee 5621 3180.

Isis Sihver
isis@polvakoit.ee

Koidu tellimisinfo

Ajalehte Koit saab tellida ka internetis Eesti Posti aadressil http://www.post.ee/>E-TEENINDUS > Ajakirjanduse tellimine >Eesti väljaanded> Maakonnalehed > Koit Põlvamaa ajaleht > http://www.post.ee/index.php?id= 4982&cat_id=30& product_id=1188

• Ajalehe Koit mittesaamise korral pöörduda Eesti Posti postkontorisse/postipunkti või helistada klienditeeninduskeskusesse lühinumbril 1661 või saata e-kiri aadressil info@post.ee

Reklaamide ja kuulutuste vastuvõtt toimetuses (Lao 5, Põlva) **E-R kell 8-15**. Reklaamitoimetaja Isis Sihver. Tel 799 9450, 5300 4289, faks 799 5681, e-post: reklaam@polvakoit.ee, isis@polvakoit.ee Kodulehekülg: http://www.polvakoit.ee/reklaam.html, http://www.polvakoit.ee/koit_files/reklaam.pdf
Koit ilmub kolm korda nädalas: T, N, L. Igal laupäeval ilmub Koit ja Nädal, iga kuu viimasel neljapäeval tarbijakülg.

Euroopa Liidu kosmoselaev saab Eesti lapse nime

1. septembril sai avalöögi Euroopa Komisjoni kosmoseteemaline lastejoonistuste võistlus, mille võitja nimi antakse ühele Euroopa Liidu Galileo võrgustiku satelliidile. Võistlus kestab 15. novembrini.

Joonistusvõistlus on mõeldud 9-11-aastastele lastele ja toimub Euroopa Komisjoni Galileo programmi raames. Galileo on Euroopa iseseisev satelliitnavigatsiooni süsteem, mille käigus lennutatakse kosmosesse vähemalt 27 satelliiti. Joonistusvõistlus toimub kõigis 27 Euroopa Liidu liikmesriigis 2011. aasta jooksul ning iga riigi võitja saab kosmosesse omanimelise satelliidi.

Joonistusvõistluse žürii liikme ja Tartu Ülikooli füüsikainstituudi kosmoseja militaartehnoloogia töörühma juhi Mart Noorma sõnul on tegemist väga haruldase võimalusega.

«Ühe Eesti lapse järgi nimetatakse ligikaudu 200 miljonit eurot maksev kosmoselaev, mis toob inimkonnale tulevikus palju kasu,» ütles Mart Noorma. «Galileo satelliitide võrgustik on Euroopa Liidu suur samm kosmosetehnoloogilise ülemvõimu suunas ja selle arendamises löövad kaasa ka Eesti spetsialistid.»

Võistlusel osalemiseks peab iga laps valmistama pildi teemal «Kosmos ja kosmoselend». Pildil võivad olla näiteks tähed, raketid, planeedid või satelliidid. Kasutada võib mis tahes joonistamis-, maalimis- ja värvimismaterjale ning -tehnikaid ja loomulikult fantaasiat. Pildid tuleb seejärel sisse skaneerida või teha neist foto ja laadida üles veebilehele www.galileocontest.eu

Täieliku ülevaate võistluse tingimustest leiab veebilehelt www.galileocontest.eu

Peale Mart Noorma kuuluvad võistluse Eesti žüriisse veel laulja Laura Põldvere ja Riigikogu liige Laine Randjärv.

Võitja kuulutatakse välja 2012. aasta jaanuaris toimuval auhinnatseremoonial, kus võitjale antakse üle diplom ja auhind, mis kujutab nende järgi nime saanud pärissatelliiti.

2011. ja 2012. aastal tähistatakse Eestis teadusaastat.

Teadusaasta jooksul toimuvad mitmed tegevused akadeemilistes asutustes, koolides, huvikoolides, ettevõtetes ja seltsides. Näiteks on plaanis konverentsid, konkursid, tehnoloogiaprojektid, meediakampaania jne.

Teadusaasta kuulutatakse välja 23. septembril toimuval teadlaste ööl.

Teadusaasta eesmärkideks on:
• populariseerida loodus- ja täppisteadusi ja tehnoloogiat ning innovatsiooni noorte hulgas,
• teadvustada teadlaste ja inseneride olulisust ühiskonnas,
• panna noori kaaluma tulevikku teadlase või insenerina,
• tõsta Eesti avalikkuse huvi teaduse ja innovatsiooni vastu,
• tutvustada Eestit kui innovaatilist riiki Euroopas ja maailmas.
Info: http://archimedes.ee/teadusaasta/

Kristine Mumma
Powerhouse OÜ

Tänavu on uppunud 44 inimest, mullu samal ajal 86

Tänavu on uppunud 44 inimest, mullu samal ajal ligi poole rohkem ehk 86. Tänavu uppunutest ligi 90 protsenti on mehed, eriti vanusegruppidest 15-35 ning 55 ja vanemad. Suvekuudel juunis, juulis ja augustis uppus tänavu 34, mullu 63 inimest.

«Üheks mõjuteguriks on kahtlemata ilm. Tänavu oli EMHI (Eesti Meteoroloogia- ja Hüdroloogia Instituut) andmetel juunis kolm ja juulis seitse päeva, mil õhutemperatuuri maksimumid küündisid üle 30 plusskraadi. Sellistel kuumaperioodidel soojeneb ka veetemperatuur ja inimesed käivad sagedamini suplemas või veest jahutust otsimas. Kahjuks on sellistel perioodidel ka uppumisi rohkem, paraku paljudel juhtudel alkoholi kaasmõjul,» selgitas Päästeameti pressiesindaja Martin Vallimäe.

Näiteks 2010. aasta juulis, mil uppus kokku 35 inimest, oli erakordselt kuum periood. EMHI andmetel ületas õhutemperatuur toona kokku 16 juulikuu päeval pluss 30 kraadi. Mullu augustis oli selliseid päevi kuus. Otsene seos ilmastiku ja uppumiste vahel on olemas aastate lõikes.

Sellele vaatamata on suurimad ohud uppumisel alkohol ja oma võimete ülehindamine. Upuvad reeglina nooremapoolsed mehed. Sellele sihtgrupile mõeldуna jõudis Päästeameti tänavune sotsiaalkampaania «Kui jood, ära uju!» ka paremini kohale, kuigi hoiakute ja käitumise muutmiseks on veel pikk tee käia. Lisaks pole kiita eestlaste ujumisoskus, nooremapoolsed mehed kipuvad seda üle hindama ka alkoholi mõjuta.

Tänavu näiteks 3.-5. juunini ehk reedest pühapäevani uppus üle Eesti neli inimest ja samuti sellest järgmine nädalavahetus oli traagiline, mil 11. juunil uppus üle Eesti eri paigus samuti neli inimest. Rohkem taolisi soojade ilmade ja nädalavahetusega seostatavaid sagedasemaid uppumisi polnud.

Uppumised olid sagedasemad Ida-Virumaal (8), Harjumaal (7), Tartumaal (6) ja Võrumaal (5). Sagedamini uputi jões või järves, vähem karjääris ja meres. Mullu oli sage uppumine tiiki, tänavu pole õnneks sellised õnnetused olnud sagedased, kuid halva trendina on tänavu inimesed kukkunud erinevatesse kaevudesse.

Kaevu on inimesed tänavu uppunud viiel korral, paar traagilist õnnetust oli seoses jääst läbi vajumisega.

Päästeameti pressiteade

2011 seitse kuud maakondade kaupa

Ida-Virumaa	8
Harjumaa	7
Tartumaa	6
Võrumaa	5
Pärnumaa	4
Valgamaa	3
Jõgevamaa	2
Raplamaa	2
Viljandimaa	2
Põlvamaa	1
Läänemaa	1
Lääne-Virumaa	1
Hiiumaa	1
Saaremaa	1

Uppunud kuude lõikes 2009-2011

Aasta	2009	2010	2011
Jaanuar	3	0	0
Veebruar	2	0	2
Märts	0	1	1
Aprill	8	10	4
Mai	7	11	3
Juuni	5	10	15
Juuli	12	35	14
August	8	18	5
September	4	6	
Oktoober	6	1	
November	4	5	
Detsember	2	0	
	61	**97**	**44**

Statistika aastati

1997-2010	Uppunuid
1997 (juuni, juuli)	164
1998	97
1999 (juuli)	164
2000	77
2001 (juuli)	135
2002 (juuli, august)	91
2003 (juuli)	105
2004	85
2005	59
2006 (juuli)	72
2007	81
2008	77
2009	61
2010 (juuli, august)	97

Kanepi Vallavalitsus kuulutab välja KONKURSI

Kanepi Seltsimaja juhataja
vaba ametikoha täitmiseks.

Tööülesanded vastavalt seltsimaja põhimäärusele aadressil www.kanepi.ee

Nõuded kandidaadile:
• erialane kõrgharidus
• väga hea suhtlemisoskus
• soovitav eelnev projektide kirjutamis- ning juhtimiskogemus

Kandideerimisel sooviavaldus, *CV* ja oma nägemus kultuuritöö korraldamisest ja arendamisest saata või esitada 22. septembriks 2011 aadressil Turu 2, Kanepi Vallavalitsus, 63101 Põlvamaa. Info: 797 6310, 506 6567.

Kanepi Vallavalitsus kuulutab välja KONKURSI

MA Põlgaste Lapsehoid
kahe lapsehoidja
vaba ametikoha täitmiseks.

Nõuded kandidaadile:
• lapsehoidja kutsetunnistus
• vastama sotsiaalhoolekandeseaduse § 252 lõike 1 punktidele 2-6 sätestatud nõuetele

Kandideerimisel sooviavaldus, *CV* ja kutsetunnistuse koopia saata või esitada 22. septembriks 2011 aadressil Turu 2, Kanepi Vallavalitsus, 63101 Põlvamaa.

Info: 797 3339, 797 6310, 506 6567.

Valmisid mahepõllumajandust tutvustavad klipid

Kolmes mahetoitu tutvustavas videoklipis tutvustatakse kõige olulisemaid põhimõtteid, mille poolest erineb mahetootmine tavatootmisest. Videod valmisid Eesti Maaülikooli Mahekeskuse eestvedamisel, toetas põllumajandusministeerium.

«Eesti elanike teadlikkus mahe- ehk ökotoodetest, nende erinevusest võrreldes tavatoodetega ning eelistest tavatoodete ees võiks olla suurem - seepärast alustame videotes mahetootmise tutvustamist päris algusest. Tihti arvatakse, et kõik, mis on kasvanud või valmistatud Eestis või pärit talust, on ka mahetoode - kuid nii see pole,» sõnas Elen Peetsmann Eesti Maaülikooli Mahekeskusest. «Valminud kolm videoklippi tutvustavad ja rõhutavad kõige olulisemaid ning lihtsamaid tõdesid, mis on mahetootmine ning miks see on hea. Igas videos keskendutakse ise teemale - taimekasvatus, loomakasvatus ja toiduainete töötlemine.»

Mahemärk ja mahelogo

Elen Peetsmanni sõnul on videote eesmärk tutvustada Eesti tarbijatele ka mahemärke, mille abil on võimalik poes mahetooted ära tunda.

«Eestis märgistatakse mahetooteid nii Eesti riikliku ökomärgi kui ka Euroopa Liidu mahelogoga - nende olemasolu toodetel on kindlaks garantiiks, et tegemist on ökopõllumajandusest pärit toodetega. Tänaseks on mahetoodete valik tavakauplustes ning ka mahepoodide hulk juba piisavalt suur, et kõikidel soovijatel on võimalik eelistada mahedat,» rääkis Elen Peetsmann.

Klipid on üleval Youtube'is aadressil www.youtube.com/maheklubi ning on mõeldud kõigile vaatamiseks ja kasutamiseks. Neid näitab ka rahvusringhääling 25. septembrini nii ETV-s kui ka ETV2-s.

Klipid valmistati Eesti Maaülikooli Mahekeskuse eestvedamisel ja põllumajandusministeeriumi tellimusel ja toetusel.

Mahemärgistusest vaata aadressil http://www.maheklubi.ee/margistus/

Eesti Maaülikooli Mahekeskuse pressiteade

Eesti riiklik ökomärk. **Euroopa Liidu mahelogo.**

ISSN 1406-6610

Erinevaid pakette õpilastele sel sügisel Pihlaka talus

Oleme suvega oma tegevust ümber korraldanud ja meid külastades on teil võimalik saada positiivseid kogemusi nii loomapargist, muuseumist kui ka matkates looduses retkejuhiga. Pakume retkesid, mida juhendab üleelamisinstruktor.

Loomapargi elanikud

Loomapargi elanike hulgas kohtate ja saate sõbraks paljude erinevate loomadega, kelle hulgas on kindel koht erinevatel Eesti taluloomadel - Tori hobune, Eesti maakarja veised, lambad - nii väikesed Kihnu lambad kui suured ja karmikarvalised nn lihalambad, kitsed, sead ning erinevad küülikud koos erinevate kodulindudega. Samuti saab uudistada Šetlandi ponisid varssadega, eeslit, minisigu ning minikitse.

Loomapargis ekskursioonil saadab gruppi alati giid.

Loomapargi ekskursioon koos muuseumimaja tutvustusega toimub lasterühmadele alates 15 inimesest ning on tasuline.

Saab ise teha

Suvest on meie muuseuminurgake kolitud eraldi majja, kus kõik eksponaadid kenasti välja pandud. Muuseumimajas saab iga soovija ise villa kraasida ning käsikivil jahu jahvatada.

Samas majas on võimalik tutvuda erinevate loodusteemaliste näitustega.

Praegu on võimalik tellida eelkõige eelkoolile ja algkoolile mõeldud paketti «Sügis metsas - puude juurde».

Kasvatame keskkonnateadlikkust

«Sügis metsas - puude juurde» on viidud kooskõlla õppekavaga ja eesmärgiks on keskkonnateadlikkuse kasvatamine. Raja pikkus on ligi 1 km, mille läbinud lapsed tunnevad lehtpuid: kaske, sarapuud, saart, vahtrat, pärna; okaspuid: kuuske, mändi, kadakat. Teavad nende kasutust tänapäeval ja pärimuskultuuris. Oskavad hinnata lindude ja loomade vahelist seost erinevate puudega.

Ellujäämine metsas

Paketti «Tervitame metsa» viib läbi ellujäämisinstruktor.

Meid ümbritsev metsik loodus on vahel võõras ja hirmutav. Olles osake loodusest, ei peaks me loodust kartma. Seega ütleme metsale tere ja tunneme ennast pärast seda retke jätkuvalt looduse osana. Lisaks sellele kohtume enda jaoks uute inimestega, kellega tutvuda ja kellega koos kõigest sellest osa saada. Matka käigus teeme mitmeid peatusi, et ringi vaadata ja paiksemalt tegutseda.

Matkalt naasvad inimesed on teistsugused - nad on rikkamad kogemuse võrra, mis võib aidata neil tulevikus metsa sattudes end palju kindlamalt tunda.

Retk on tasuline ja õpilasrühmade maksimaalne suurus 24 last.

Matk loodushuvilistele

Pihlaka talu loodusretkede hulka on lisandunud viietunnine jalgsimatk noortele ja vanadele loodushuvilistele.

Retk toimub piki Uruste oja, jätkub madalsoo ning raba ületamisega. Teel olles tutvutakse erinevate metsa- ja sootüüpidega, nende taimestiku ja loomastikuga. Oja ääres kohtab Euroopa suurima närilise kopra ja Eesti suurima sõralise põdra elutegevuse jälgi. Lisaks õpitakse põgusalt metsas ellujäämiseks vajalikke oskusi.

Retke algus ja lõpp on Pihlaka talus, kus saab külastada loomaparki, talumuuseumit ning süüa sooja suppi.

Matkaks riietuge vastavalt

Retkele tulles peavad kõik olema riietatud kohaselt - seljas ilmastikule vastavad üleriided, jalas kummikud ja peas müts. Kaasas seljakott, milles lõunasöök (tugev võileib) ja umbes 1,5-liitrine veepudel, mida saab täita talukaevust. Muu vajaliku, sealhulgas esmaabi tagab matka korraldaja. Soovitatav toimumisaeg kell 10-15.

Jalgsimatk toetab loodusõpetuse/bioloogia õppekava ning kaks spetsiaalse väljaõppega retkejuhti valmistavad ette just rühma vanusele ja erisoovidele vastava unikaalse metsaskäigu.

Matk on tasuline, sisaldades matka, loomapargi külastust, muuseumi tutvustust ja toitu.

Info aadressil www.pihlaka.fie.ee

Meie meeldivaid kohtumisi ootama jäädes Pihlaka talu nimel

Katrin Pirs.

VÕRUMAA NAISTE VARJUPAIK

avatud ööpäevaringselt

valvetelefon: 528 3615
e-post:
vorunaistevarjupaik@gmail.com
koduleht:
www.naisteliin.ee

HEI, TANTSUSÕBER!

Tantsuklubi Maarja ootab uusi poisse ja tüdrukuid
7. septembril kell 17
Põlva kultuurikeskuse tantsusaalis.
Info/reg 518 3760.
Tantsuõpetaja Reno Olle

LEMEKS
Parimad hinnad paberipuust palgini!
- RAIEÕIGUSE JA KINNISTUTE OST
- METSAMATERJALI KOKKUOST
- ÜLESTÖÖTAMINE JA VÄLJAVEDU
- 3-MEETRISE KÜTTEPUU MÜÜK
- METSAOMANIKU NÕUSTAMINE

AS LEMEKS PÕLVA
polva@lemeks.ee
Tel/faks 799 1474, 502 1666

Tule jalgpallitrenni!

Treeningud **Lootospark** staadionil
(Põlva ÜG ja Lepatriinu lasteaia vahel)
toimuvad järgmistel aegadel:

- **Poisid/tüdrukud sünd 2004 -** esmaspäev, neljapäev, reede kell 16-17
- **Poisid/tüdrukud sünd 2005 ja nooremad -** esmaspäev, neljapäev, reede kell 17.15-18.15
- **Poisid sünd 1995 ja vanemad -** esmaspäev, neljapäev kell 19-20.30, treener Avo Jakovits, tel 5808 8408
- **Poisid sünd 2002-2003 -** neljapäev, reede kell 16-17.30
- **Poisid sünd 1999-2001 -** neljapäev, reede kell 17-19, treener Margus Nemvalts, tel 5194 7299
- **Tüdrukud sünd 1996-1998, 1999-2001 -** kolmapäev, neljapäev kell 17-18.30
- **Poisid sünd 1996-1998 -** kolmapäev, neljapäev kell 18.45-20.15, treener Kaido-Meinhard Kukli, tel 516 3949

Lisainfo: fclootos@hot.ee, tel 525 7926 või 505 5713

Sinu Jalgpalliklubi Lootos **www.fclootos.ee**

PÕLVA KUNSTIKOOL OOTAB UUSI ÕPILASI
(alates 11. eluaastast)
I KURSUSELE.

13-17-aastastel noortel on võimalus katsetöö alusel asuda õppima vabadel kohtadel II ja III kursusel ning vanemas rühmas.

Ootame sisseastumiskatsetele 5., 6., 7. ja 8. septembril kell 15 kunstikooli maaliklassi (kultuurikeskuse IV korrus).
Õppetöö Põlva Kunstikoolis **algab aktusega 12. septembril kell 16**.

19. septembrini saab registreeruda eelkooli rühmadesse (5-10-aastased lapsed) **tel 527 2849**.
PÕLVA KUNSTIKOOL

Koit
Põlvamaa ajaleht

AS Põlva Koit kuulutab välja KONKURSI
kultuuri- ja haridustoimetaja ametikohale

Nõudmised kandidaadile:
- meediaalane haridus või töökogemus,
- loogilise ja süstemaatilise mõtlemise ning väljendamise oskus,
- organiseerimis- ja planeerimisvõime,
- arvutioskus tekstitöötluse ja võrguressursside kasutamise tasemel,
- hea suhtlemisoskus.

Kasuks tuleb
kompositsioonitaju olemasolu ja kujundus-küljendustöö põhiprintsiipide tundmine ning võõrkeelte oskus.

Avaldus ja *CV* esitada hiljemalt **20. septembriks** aadressil Ajaleht Koit, Lao 5, 63308, Põlva, «Konkurss» või e-postile kauno@polvakoit.ee Tööle asumise aeg: 3. oktoober 2011.
Info tel 529 6749, e-post: kauno@polvakoit.ee

TEADE
detailplaneeringu algatamisest Veriora vallas

Veriora Vallavolikogu 30.08.2011. a otsusega nr 19 algatati Veriora vallas Veriora alevikus katastriüksuse nimetusega «Soidla» (tunnusega 87901:002:1148) detailplaneering katastriüksuse jagamiseks, ehitusõiguse määramiseks elamu ja kõrvalhoonete ehitamisel, hoonestusala piiritlemiseks, keskkonnamõjude hindamise vajaduse määramiseks ning keskkonnatingimuste seadmiseks, liikluskorralduse ja haljastuse ning heakorrapõhimõtete määramiseks, tehnovõrkude ja -rajatiste asukoha, vertikaalplaneerimise vajaduse ning servituutide vajaduse määramiseks.

Müük

3-toaline **KORTER** Uuel tänaval (3. korrus). 503 4385, 516 8979.

Müüa Põlvas Jaama tn 3-toaline mug **KORTER** 2/3, garaažiga. H: 13 600 €. Tel 5800 3987.

Müüa **VOODRI**- ja **PÕRANDALAUDU.** Veovõimalus. Tel 503 1859.

Kuivad **KÜTTEKLOTSID, PUIT**- ja **TURBABRIKETT**. Vedu meilt. Tel 520 2190.

Müüa pidevalt **SAEMATERJALI,** sügavimmutatud **VÄLISVOODRI**- ja **TERRASSILAUDU**, **SISEVOODRI**- ja **PÕRANDALAUDU**. Voodrilaudade tööstuslik värvimine. Vajadusel transport. Mob 5664 0228.

Müüa **EHITUSLIKKU SAEMATERJALI** ning **VOODRI**- ja **PÕRANDALAUDU**. Erinevad mõõdud. Vedu tasuta. Tel 528 2268.

KRUUS, LIIV, SÕELUTUD MULD, KILLUSTIK koos transpordiga. Tel 5649 8252.

KÜTTEPUID (lõhutud, kuivad, 35 cm) 35 € rumm. Tel 5345 1840.

Müüa kuivad pakitud **KÜTTEKLOTSID** ja **KAMINAPUUD**. Kohalevedu tasuta. Tel 523 8503.

Müüa kuivad pakitud **PLIIDIPUUD** ja **KÜTTEKLOTSID**. Vedu tasuta. Tel 505 6107.

KÜTTEPUUD. Hind alates 30 eurost koos kohaletoomisega. 507 2542.

Müüa alusel pakitud Sangla **TURBABRIKETTI**. Kohalevedu tasuta. Tel 523 8503.

Ost

Teele talu ostab **JÕHVIKAID** Põlva linnas Pärna tn 1a kell 16.30-17.30 ja Teele talus kell 16.30-20. Suurematele kogustele tuleme järele. Info: 5332 9825.

SKP Invest OÜ ostab **METSAKINNISTUID** üle kogu Eesti, ka koos hoonetega, hüpoteegiga või kaitsealal. Hinnapakkumine paari päeva jooksul, sobivusel kiire tehing. Tel 5354 1938.

Töö

Seoses tootmismahu suurenemisega vajatakse **KOOSTE-KEEVITAJAID** ja **LUKKSEPPI**. Tootmine Põlgastes. Tel 528 7727.

Vajatakse **E-kat AUTOJUHTI** Skandinaavia sisetöödele, tel 5399 0752.

AS Cista pakendivabrik asukohaga Ihamarus pakub tööd **TOSTUKIJUHILE-LAOTÖÖLISELE** ning **PINGIOPERAATORITELE**. Informatsioon tel 799 9280. Tutvumiseks tulla kohale, väljaõppe võimalus.

OÜ Alcantra vajab seoses tootmismahu suurenemisega **PAKKIJAT, PINGITÖÖLISI, ABITÖÖLISI**. Info 521 7366, cantra@hot.ee

AS Liimpuit Põlvas võtab tööle **PUIDUSEADMETE LUKKSEPPMEHAANIKU**. Info tel 799 5911, 513 4545.

Põlva Agro OÜ pakub tööd **SÖÖTJA-TRAKTORISTILE**. Tel 5345 3950.

Firma palkab ajutiselt **2 EHITUSMEEST**. Info tel 509 2569.

Võtame tööle **HÖÖVLISEADISTAJA-LUKKSEPA**. Info tel 509 2569.

Muud

KAARDID ENNUSTAVAD 24 H. Tel 900 1727, h 1,09 €/min või **ennustus.ee, h 0,75 €/min.**

Töö Soomes **BETOONPÕRANDATE TASANDAJALE** (ka kaldega põrandad). Tel 5568 7345.

Teenus

OHTLIKE PUUDE RAIE. 5810 8597.

Kaevude puhastus. Tel 5354 4236.

ÜLDEHITUS-, KATUSE-, FASSAADI- ja **REMONTTÖÖD**. 5626 0603.

VEAN ÄRA vanad pesumasinad, el- ja **gaasipliidid**. 5353 9146.

Avaldame kaastunnet
Tarmo Hermandile

EMA
surma puhul.

Jaan, Aivo, Margus
peredega

Südamlik kaastunne
Kaidarile perega

KASPER KILLÕ
traagilise surma puhul.

Ilmar ja Maarika
peredega

Südamlik kaastunne
Kerstile kalli venna

KASPER KILLÕ
traagilise kaotuse puhul.

Töökaaslased

Unustamatut isa, vanaisa

VIKTOR OJAPERV
6.09.1926-30.08.2002
mälestab 85. sünniaastapäeval ja 9. surma-aastapäeval

tütar perega.

On usk, et jätkub eluahel. On tundeid, mida teistele ei näidata. On teadmine, et maa ja taeva vahel ei suuda keegi teie aset täita.

TAIMI AVISTE
7.09.1941-1.10.2008
SULEV AVISTE
17.09.1937-2.11.2005

Ema 70. sünniaastapäeval mälestavad oma kalleid vanemaid
lapsed ja lapselapsed peredega.

Südamlik kaastunne
lähedastele kalli

JAAN ROODI
surma puhul.

Koit perega

Meie kaastunne Üllele
lastega

JAAN ROODI
surma puhul.

Ema, isa, Marika, Jüri, Heino, Raivo peredega, Rutt

Avaldame kaastunnet Üllele lastega abikaasa ja isa

JAAN ROODI
surma puhul.

Mari ja Kalev, Ljuba ja Hans

Südamlik kaastunne
Anule ja Raulile lastega
kalli isa, äia ja vanaisa

VILLEM TAMME
kaotuse puhul.

Rahel ja Leevi

Keegi ei tea ette, millal saab täis tema eluring...
Päev õhtusse laskus ja otsa sai tee...

Südamlik kaastunne Anu perele kalli isa ja vanaisa

VILLEM TAMME
kaotuse puhul.

Kristi, Peeter ja Rain peredega, Siiri, Külli ja Ago